

VY_32_INOVACE_6/09_JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Předmět:	Český jazyk
Ročník:	8.-9.
Poznámka:	Věty vedlejší
Vypracoval:	Mgr. Linda Rulfová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Věty vedlejší

Český jazyk 9. třída

Druhy vedlejších vět

Druh VV	Otázka	Charakteristika	Příklad (VH jsou tučně)
PODMĚTNÁ	Kdo, co?	Věta řídicí je tvořena jen přísudkovou částí	Zdalo se mi , že se od hor mračí. Kdo se bojí, nesmí do lesa .
PŘÍSUDKOVÁ		V řídicí větě je sponové sloveso, jmenná část přísudku je vyjádřena VV	Není takový , aby na každého žaloval. Oblaka byla , jako by je vymetl.
PŘÍVLASTKOVÁ	Jaký, který, čím?	Rozvíjí podstatné jméno z věty řídicí	Pes , který štěká, nekouše . Měl prosbu , abychom mu pomohli.
PŘEDMĚTNÁ	Pád. ot. kromě 1. a 5.p.	Rozvíjí sloveso nebo příd. jm. z věty řídicí	Vím , že nic nevím. Komu se nelení, tomu se zelení .
PŘÍSLOVEČNÁ	Viz další tabulka	Vyjadřuje okolnosti děje	Viz další tabulka
DOPLŇKOVÁ	Jak? Jaký?	Rozvíjí zároveň sloveso a jméno věty řídicí; sloveso mívá význam smysl. vnímání	Zastihl ho , jak se připravuje k odjezdu. Nikdy neviděl Marka , aby se mračil.

Druhy příslovečných vět

Druh příslovečné věty	Otázka	Nejčastější spojovací výrazy	Příklad věty (VH jsou tučně)
MÍSTNÍ	Kde, odkud, kudy, kam?	Vztažná příslovce	Šel, <u>kam</u> ho nohy nesly. <u>Kam</u> nechodí slunce, tam chodí lékař.
ČASOVÁ	Kdy, odkdy, dokdy, jak dlouho, jak často?	Vztažná příslovce	<u>Až</u> to doděláš, půjdeme nakoupit.
ZPŮSOBOVÁ	Jak, jakým způsobem?	Jak, jako, že, aby	<u>Křičel, <u>jako</u> by ho na nože brali. <u>Jak</u> se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.</u>
MĚROVÁ	Kolik, do jaké míry, jak mnoho?	Kolik, až, čím – tím	<u>Smál se, <u>až</u> se za břicho popadal. <u>Čím</u> víc máš, tím víc chceš.</u>
PŘÍČINNÁ	Proč, z jaké příčiny?	Protože, jelikož, poněvadž	<u>Večer bylo trochu lépe, <u>protože</u> přestalo pršet. <u>Jelikož</u> neznáme viníka, nemohu nikoho potrestat.</u>
ÚČELOVÁ	Za jakým účelem?	Aby	<u>Šli jsme tiše, <u>abychom</u> ho nepolekali. <u>Aby</u> byl klid, vypnul rádio.</u>
PODMÍNKOVÁ	Za jaké podmínky?	Jestliže, -li, kdyby	<u>Když</u> budeš hodný, koupím ti novou hračku. Nebude-<u>li</u> pršet, nezmokneme.
PŘÍPUSTKOVÁ	Navzdory čemu, i přes co?	Ač, ačkoli, třebaže, přestože, i když, i kdyby	<u>Oženil se s ní, <u>přestože</u> byla velmi chudá. <u>Třebaže</u> přselo, šli jsme ven.</u>

Určování vedlejších vět

- Řekla mu, že už ho nechce nikdy vidět.
 - a) předmětná
 - b) přívlastková
- Povídá se, že se bude zdražovat.
 - a) přísudková
 - b) podmětná
- Bydlela v domě, který byl zchátralý a zanedbaný.
 - a) přísl. příčinná
 - b) přívlastková
- Viděla ho, jak se tiše plíží chodbou.
 - a) předmětná
 - b) doplňková
- Šla nakoupit, aby měla něco k večeři.
 - a) přísl. účelová
 - b) přísl. časová

Určování vedlejších vět

- Nepřišel, protože byl unavený.
 - a) přísudková
 - b) přísl. příčinná
- Když se venku začalo stmívat, přišel domů.
 - a) přísl. časová
 - b) předmětná
- Šel tam, kam ho to nejvíce táhlo.
 - a) přísl. účelová
 - b) přísl. místní
- Jestliže se budeš pilně učit, dostaneš ode mne nové auto.
 - a) přísl. příčinná
 - b) přísl. podmínková
- Křičel, jakoby ho na nože brali.
 - a) přísl. způsobová
 - b) přísl. místní

Zdroje

- Text: URL <<http://www.cjdevitka.estranky.cz/clanky/tabulky-a-prehledy/druhy-vedlejsich-vet.html>> [cit. 2011-03-23]